

BROEKER BIJDRAGEN

UITGAVE VAN DE VERENIGING "OUD BROEK IN WATERLAND"

Verschijnt 2 tot 4 maal per jaar
Wordt aan de leden gratis toegezonden

Nr. 18 (maart 1979)

Gehele of gedeeltelijke overname van
de inhoud slechts na goedkeuring.
Copyright. Redactie-adres :
De Erven 26, Broek in Waterland

BROEK IN 1812 - EEN SOUVENIR VOOR KONINGIN HORTENSE VAN HOLLAND

Op 14 december 1969 werd in het huis Leedeinde 4-6 een kleine tentoonstelling geopend onder de titel 'Broek in Beeld' : prenten, foto's, tekeningen één of twee schilderijen en wat boekjes, tezamen een beeld oproepend van het uiterlijk van Broek gedurende ongeveer twee eeuwen.

Verreweg het meeste materiaal was twintigste-eeuws; uit vroegere tijd was er maar relatief weinig.

Sedert die tijd heeft gericht zoeken, geholpen door het toeval, nog een hele reeks nieuwe afbeeldingen van Broek tevoorschijn gebracht; met als belangrijkste de reeks 18de-eeuwse tekeningen van Cornelis Schoon, waarvan de publicatie door de heer A.P. Bruigom nu waarschijnlijk niet meer zo lang op zich zal laten wachten. Bij al die tekeningen, prenten en foto's missen wij echter één ding: de kleur. Zeker zijn sommige litho's van bv. Buffa in kleuren uitgevoerd, maar deze werden pas achteraf opgebracht, en waren niet bedoeld als een natuurgetrouwe weergave van de werkelijkheid, maar vooral als middel tot verlevendiging der voorstelling en daardoor tot vergroting van de afzetmogelijkheid van de prenten. Voor de kleuren van de huizen, de daken, de hekken, de koepeltjes, de bestrating, en alle andere details van Broek waren we nog vrijwel geheel aangewezen op schriftelijke bronnen. Door de ontdekking van bijgaand afgebeelde waterverftekening is dit tekort in onze visuele voorstelling van het oude dorp nu ineens een heel stuk minder voelbaar geworden. Het is een met gouache of dekverf in kleuren uitgevoerde tekening van bijna een meter breed, die in 1812 werd gemaakt door Anton Ignaz Melling, en die nu het eigendom is van het Musée Marmottan te Parijs. 1)

Dit uitvoerige gezicht over het Havenrak van 166 jaar geleden biedt natuurlijk een overvloed aan details, die een nadere analyse meer dan waard zijn, en die zal dan ook zeker aan de orde komen, maar eerst iets over de kunstenaar zelf en over het ontstaan van deze grote gouache-tekening.

Anton Ignaz Melling behoorde tot een familie van kunstschilders die zich in Karlsruhe had gevestigd. Daar werd hij geboren in 1763 (anderen zeggen in 1773),

